{ } { }

Fâtiha Suresi 7 GİT

◀ Fâtiha / 7

صِرَاطَ الَّذ۪ينَ اَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْۙ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّٓالّ۪ينَ

Türkçe Transcript
Sirâ**t**a-lležîne en'amte ʻaleyhim ġayri-lmaġ**d**ûbi ʻaleyhim velâ-**dd**âllîn*(e)*

Abdulbaki Gölpınarlı Meali
nimetlendirdiğin kişilerin yolunu; gazebe uğramışların da değil, sapıkların da

Abdullah-Ahmet Akgül Meali
(Daha önce) **Kendilerine nimet verdiğin** *(hidayet ve hakikate erdirdiğin)* **kimselerin** *(Nebilerin, Sıddıkların, Şehitlerin ve Salihlerin)* **doğrultusuna** *(bizi yönlendirip yollandır; ama ne olur Yarabbi, Yahudilerin Siyonist kesimleri, işbirlikçileri, tüm şirk ve şekavet ehli olan ve Hakk dini yozlaştıran azgınlar gibi bütün)* **gazabına** *(ve kahrına)* **uğrayanların ve** *(Hristiyanların zalim emperyalist kesimleri, müşrik takipçileri ve Batı ahlâksızlığının taklitçileri gibi her türlü Hakk'tan ve hayırdan uzaklaşıp)* **sapıtanların yoluna** *(kaymamıza fırsat tanıma! Bizleri bütün bâtıl ve barbar yollardan)* **gayrı** *(ve ayrı olan İslam'da sabit kıl)*. **Amin!**

Abdullah Parlıyan Meali
Nimet verdiğin kimselerin yoluna. Gazaba uğramışların ve sapmışların yoluna değil.

Ahmet Tekin Meali
Dine, kitaba ve şeriata kavuşturduğun, nimetlerine ve lütuflarına mazhar ettiğin kullarının, peygamberlerin, samimiyetlerini isbat edenlerin, İslâm önderlerinin, sâlih kimselerin, şehitlerin yolunda başarılı eyle. Gazabına uğrayan zâlimlerin, âsilerin, dinine, Kur'ân'ına düşmanlık edenlerin,zalimleri,yahudilerin; başlarına buyruk hareket ederek hak yoldan uzaklaşıp dalâleti, bozuk düzeni, helâki tercih denlerin, cahillerin, hristiyanların doğruluğu, muh-kemliği, güvenliği olmayan yolundan bizi uzak tut Allahım.

Ahmet Varol Meali
Kendilerine nimet verdiklerinin yoluna ilet. Gadaba uğrayanların ve sapıkların yoluna değil.

Ali Bulaç Meali
6,7. Bizi doğru yola ilet; kendilerine nimet verdiklerinin yoluna, gazaba uğrayanların ve sapmışlarınkine değil.

Ali Fikri Yavuz Meali
Kendilerine, (fazlından ve ihsanından) nimet verdiğin kimselerin (Peygamberlerle velilerin) yoluna (hakkı kabul etmeyip küfre vardıklarından) gazâba uğrayanların ve sapıklarınkine değil... (Amin= Kabul buyur, Allah'ım!...)

Bahaeddin Sağlam Meali
Kendilerine nimet verdiğin (peygamberler, sıddıklar, şehitler ve salihler) yoluna… (Sebepler dünyasında boğulup) gazabına maruz kalanların yoluna değil ve (yanlış yola girip) varlığın mahiyetini anlamakta boğulup karanlık maddeye saplanan sapıkların yoluna değil.

Bayraktar Bayraklı Meali
6,7. Bizi doğru yola, yani kendilerini nimetlendirdiklerinin yoluna ilet; gazaba uğramışların ve sapıkların yoluna değil![5]

[5] Sırât-ı müstakîm ifadesinin geniş açıklaması için bk. Bayraklı, KUR'ÂN TEFSÎRİ, I, 139-147.
Fâtiha sûresinden çıkarılacak genel ilkeler hakkında bk. Bayraklı, KUR'ÂN TEFSÎRİ, I, 155-156.

Besim Atalay Meali (1965)
Sevdiklerin yoluna Sapıklarla gazaba uğramışlar yolundan başka olan (Amin)

Cemal Külünkoğlu Meali
6-7. Bizi doğru yola, kendilerine (lütuf ve ikramda bulunarak) nimet verdiğin kimselerin yoluna ilet; gazaba uğramışların ve sapmışların yoluna değil.

Bkz. 4/69 ve Allah'ın gazabına uğramış ve yok olup gitmiş kavimleri anlatan onlarca âyet.Doğru yolda olmak sadece dua ile olmaz. Allah'tan doğru yola iletilmeyi dilerken, insanın doğru yolu bulma ve o yolda kalma konusunda kendisine yaratılıştan verilen akli ve maddi nimetleri Allah'ın istediği şekilde kullanması şarttır ve ahlâkî bir sorumluluktur.
Âyette geçen "gazaba uğramışlar" ifadesi, Allah'ın mesajından tam haberdar olan, onu anlayan fakat hakka karşı direnerek kendilerini Allah'ın rahmetinden yoksun bırakanları; "sapmışlar" ifadesi ise, Allah'ın mesajına muhatap olduğu halde mesajın gerçekliğini kabul etmeyecek kadar özünden uzaklaşmış, soysuzlaşmış, dejenere olmuş ve yobazlaşmış kimseleri işaret etmektedir.

Cemil Said (1924)

Senin gadabına uğrayan ve râh-ı müstakîminden inhirâf idenlerin yoluna gönderme

---

Diyanet İşleri Meali (Eski)
Nimete erdirdiğin kimselerin yoluna; gazaba uğrayanların, ya da sapıtanların yoluna değil.

Diyanet İşleri Meali (Yeni)
6,7. Bizi doğru yola, kendilerine nimet verdiklerinin yoluna ilet; gazaba uğrayanlarınkine ve sapıklarınkine değil.

Diyanet Vakfı Meali
Kendilerine lütuf ve ikramda bulunduğun kimselerin yolunu; gazaba uğramışların ve sapmışların yolunu değil!

Edip Yüksel Meali
Gazaba uğrayanların ve sapmışların değil; kendilerine iyilikte bulunduğun kimselerin yoluna...

Elmalılı Hamdi Yazır Meali
O kendilerine nimet verdiğin mutlu kimselerin yoluna; o gazaba uğramışların ve o sapmışların yoluna değil.

Elmalılı Meali (Orijinal)
O kendilerine in'am ettiğin mes'utların yoluna. Ne o gadap olunanların ne de sapgınların.

Erhan Aktaş Meali
Nimet verdiklerinin yolunu. Gazabına uğrayanların ve sapkınların yolunu değil.

Hasan Basri Çantay Meali
6,7. Bizi doğru yola, kendilerine ni'met verdiklerinin yoluna ilet, gazaba uğrayanlarınkine, sapıklarınkine değil.

Hayrat Neşriyat Meali
Kendilerine ni'met verdiğin kimselerin yoluna; gazab edilmiş olanların ve dalâlete düşenlerin (yoluna) değil!(9) (Âmîn!)(10)

(9) "Bir mü'min hidâyeti isterse; اِهْدِنَا[Bize hidâyet eyle!] sebat ve devam ma'nâsını ifâde eder. Zengin olan isterse ziyâde ma'nâsını, fakir olan isterse i'tâ (ihsân etmek) ma'nâsını, zayıf olan isterse iâne (imdad) ve tevfik (muvaffak kılma) ma'nâsını ifâde eder. (...) En büyük hidâyet, hicâbın (perdenin) kaldırılmasıyla hakkı hak, bâtılı bâtıl göstermektir." (İşârâtü'l-İ'câz, 19)*

(10) "Âdem (as) zamânından beri, beşeriyette iki cereyân-ı azîm (iki büyük hareket) birbiriyle çarpışarak gelmiş. Biri, istikāmet yolunu (doğru yolu) ta'kīb ile ni'met ve saâdet-i dâreyne (dünya ve âhiret saâdetine) mazhar olan ehl-i nübüvvet ve salâhat ve îmandır (peygamberler, sâlihler ve mü'minlerdir). Bunlar kâinâttaki, kâinâtın hakīkī güzelliğine ve intizam ve kemâline (mükemmelliğine) mutâbık (uygun) olarak istikāmette hareket ettiklerinden, hem kâinât sâhibinin lütuflarına, hem iki cihânın saâdetine mazhar olup, beşeri(insanı) melekler derecelerine, belki fevkine (daha yukarısına) terakkī

ettirmeğe (yükseltmeye) vesîle olarak, dünyada îman hakīkatleriyle ma'nevî bir Cennet, âhirette bir saâdet kazanmışlar ve kazandırmışlar. İkinci cereyan, istikāmeti bırakıp ifrât ve tefrît ile (aşırı giderek veya çok geri kalarak) aklı, bir vesîle-i azaba ve elemler toplayıcı bir âlete çevirdiklerinden, insâniyeti en bedbaht bir hayvâniyetten aşağı düşürüp, dünyada zulümlerine mukābil (karşılık) gazab-ı İlâhîyi (Allah'ın gazabını) ve musîbet tokatlarını yemekle berâber, dalâletleri cihetinde, akıl alâkadarlığıyla kâinâtı bir hüzüngâh ve mâtemhâne-i umûmiye (umûmî bir hüzün ve mâtem yeri) ve zevâlde yuvarlanan (yok olup giden) zîhayatlar (canlılar) için bir mezbaha ve bir selhhâne(kesim yeri) ve gāyet çirkin ve karışık görür, rûhu ve vicdânı dünyada bir ma'nevî Cehennemde olur, âhirette dâimî bir azab çekmeğe kendini müstehak eder. İşte Fâtiha-i Şerîfe'nin âhirinde (sonunda) اَلَّذِينَ اَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّٓالِّينَ [Kendilerine ni'met verdiğin kimselerin yoluna; gazab edilmiş olanların ve dalâlete düşenlerin (yoluna) değil!] âyeti, bu iki cereyân-ı azîmi ders veriyor." (Şuâ'lar, 15. Şuâ', 579)
Gazab edilmiş olanların yahudiler; dalâlete düşenlerin hristiyanlar olduğu da rivâyet edilmiştir. (İbn-i Kesîr, c. 1, 24)

(11)Âmîn: "Kabûl et!" ma'nâsında olup Kur'ân'dan değildir; sünnet ile sâbittir. (İbn-i Kesîr, c. 1, 25)

İlyas Yorulmaz Meali
Kendilerini mükâfatlandırdıklarının yoluna, senin gazabına uğramış ve sapkınların yoluna

---

İsmayıl Hakkı Baltacıoğlu
doğru yol ki Senin iyilik ettiğin kimselerin yoludur. Öfkelendiğin kimselerin, sapkınların yolu değil.

İsmail Hakkı İzmirli
6, 7. Bizleri doğru yola, gazaba uğrayanların, sapıkların yoluna değil, kendilerine in/am ettiklerinin yoluna götür [4].

[4] Âmin — Yâ Rab! Kabul et.

Kadri Çelik Meali
Kendilerine nimet verdiğin, gazaba uğramamış ve sapmamış kimselerin yoluna.

(Bu cümle önceki ayette yer alan cümlenin bedeli veya sıfatı konumundadır; bağımsız bir cümle değil. Dolayısıyla burada tek bir gruptan söz edilmektedir, üç ayrı gruptan değil. Yollarına ermeyi dilediğimiz nimet verilmiş kimseler, aynı zamanda gazaba ve sapmaya da bulaşmamış kimseler olmalıdır. Dolayısıyla nimet verilmiş kimseleri, gazaba uğramışlar ve sapmışlardan ayıran ve bu iki grubu Yahudiler ve Hıristiyanlar olarak mana eden rivayetler, sadece ifadenin en yetkin mısdaklarını beyan etme makamındadır, ayeti mana etme makamında değil.)

Mahmut Kısa Meali
Nîmet verdiğin kimselerin, insanlık tarihi boyunca, tevhid sancağını elden ele taşıyan Peygamberlerin ve onların izinden yürüyen âlimlerin, şehitlerin, salihlerin **yoluna...**

Gazâba uğramışların,yani —Yahudiler örneğinde olduğu gibi— hakîkati pekâlâ bildikleri hâlde, dünyaya ve dünya nîmetlerine aşırı bağlılıkları yüzünden ilâhî irâdeye başkaldıran; servet, güç, makâm, şöhret gibi değerleri hayatın biricik ölçüsü hâline getirerek arzu ve heveslerini ilâhlaştıran, bu yüzden dünyada ve âhirette Senin gazâbını hak eden azgınların yoluna değil yâ Rabbi ve **sapmışların,** yani —Hıristiyanlar örneğinde olduğu gibi— bidat ve hurâfeleri 'iyi niyetlerle' Allah'ın dinine ekleyerek hak dinden sapan, âhireti kazanma adına dünyayı ve dünya nîmetlerini inkâr eden; okuma, öğrenme ve düşünme yeteneklerini kendi elleriyle körelterek, cehâlet ve bağnazlık zindanlarında bocalamayı "Allah'a yaklaşmak" zanneden o şaşkınların yoluna **değil...**
Allah'ın Elçisi (s) bu sûrenin sonunda "Âmîn!" yani "Duâmızı kabul eyle, yâ Rab!" derdi.

Mahmut Özdemir Meali
Gazab Edilmişler'in dışında, nimet verdiklerinin yoluna! Sapmışlar'ın değil!

Mehmet Çakır Meali
Tıpkı değer verdiğin kullar gibi, kızıp etmeden, dışlamadan n'olur!

Mehmet Çoban Meali
Geçmişte sana inanmış nice topluluklara yardım ettin! Onlara doğru yolu gösterdin! Onlardan yana olduğunu ayetlerinle bize bildirdin! Biz onlar gibi iyi olmak istiyoruz. İnancımızla, eylemlerimizle, senin yanında olmak istiyoruz. Sen de bizim yanımızda ol. Yanlış yollara düşersek bizi koru, bizi uyar. Bizi iyilerle beraber kıl. Senin yolunda gidenlerle beraber kıl. Yolundan sapan, sana karşı çıkan, kötülük yapanlardan bizi uzak tut. Çünkü biz kötülerin yolundan değil senin yolundan yürümek istiyoruz. Onun için kötülerle değil iyilerle birlikte olmamıza yardım et. Bizim için yolunu aydınlat ki, karanlığı tanıyalım. Karanlıklardan çıkıp aydınlığa kavuşalım.

Mehmet Okuyan Meali
6,7. Bizi doğru yola, nimet verdiklerinin [*] yoluna ulaştır; gazaba uğratılmışların ve sapkınların yoluna değil. [*]

> *Bu ayetin açılımı Nisâ 4:69'da yer almaktadır.,Bu ayetler "Bizi doğru yolda; kendilerine nimet verdiklerinin yolunda sabit kıl ki onlar, senin gazabına yol açacak amellerde bulunmayan ve doğru yoldan sapmayanlardır" şeklinde de tercüme edilebilir.*

Mehmet Türk Meali
O kendilerine nimet verdiğin kimselerin[15] yoluna;[16] o gazaba uğramışların ve o sapmışların[17] yoluna değil.[18]

15 Bunlar, tüm insanlık tarihi boyunca tam manasıyla nîmetlendirilen peygamberler, sıddîkler, şehitler, sâlihler ve bunlara tabi ve arkadaş olan imanlı kimselerdir. Bizim ümmetimizden ise öncelikle Peygamber Efendimiz ve sünneti ile ashabı ve ashabının takip ettiği yoludur.

16 Buradaki sırat, birinci sırattan bedeldir (bedel-i kül veya ba'z olabilir.) Kendisinden sonra gelen muzafün ileyhi ve sıfatlarıyla bu yoldan kastedilen; "bizim tüm davranış ve düşüncelerimizin oluşumuna esas teşkil ederek bizi doğruca ve selâmetle hayırlı muratlarımıza götürecek ilmî, amelî, açık, kapsamlı ve Allah'ın gönderdiği hak bir kanun'dur."

17 Peygamber Efendimiz, Adiy b. Hatimden rivayet edilen hadisinde: "Yahudiler gazaba uğrayanlar, Hıristiyanlar ise sapmışlardır." buyurmuştur. (Özetle-Tirmizî) Bu hadiste gazaba uğrayanlar Yahudilerdir denilmemektedir. Bu ve benzeri hadislerden Yahudilerin ve Hıristiyanların Fatiha Sûresindeki "gazaba uğrayanlar ve sapmışlar" için birer örnek olduklarını unutmamak gerekir. Zira Yahudiler, Dünya sevgisi ile Tevrat'ın hükümlerini tahrif edip Hakkın yolundan bile bile ayrılıp, Zekeriyya, Yahya, İsa (a.s)'a haksızlıklar yaparak Allah'ın gazabını ve halkın nefretini kazanmışlardı. Hıristiyanlar ise, Tevhit inancını terk edip teslis (üçleme/baba, oğul ve kutsal ruh) inancına saplanmışlardı. Buna göre onların yapısında ve mantığında olan tüm kâfir, münafık ve müşriklerin buna dâhil olduklarını ve aynı mantığa doğru giden ve kendilerinin Müslüman olduklarını ifade edenlerin de dâhil olacaklarını bilmek gerekir.

18 Fatiha sûresinin sonunda "Âmin" demek sünnettir ve bu kelime Kur'an'ın bir parçası değildir. "Âmin", Arapçada "kabul et" anlamında bir isim fiildir. Peygamber Efendimiz: "imam (وَلَا الضَّآلِّينَ) dediği zaman hepiniz "âmin" deyin. Çünkü melekler âmin derler. Âmin demesi, meleklerin âminine isabet edenin geçmiş günahları affedilir." buyurmuştur. (Buharî, Müslim) Buna göre hem namazı tek başına kılanın, hem imamın ve hem de cemaatin sesli olarak "âmin" demesi sünnet ile sabittir.
Not: Fatiha sûresinin dipnotları Elmalılı Tefsirinden özetlenerek alınmıştır.

Muhammed Esed Meali

nimet bahşettiklerinin [3] yoluna; gazab[ın]a uğrayanların ve sapkınlarınkine değil! [4]

3 Yani, kendilerine peygamberî bir rehberlik bahşetmek ve ondan yararlanmalarını sağlamak suretiyle.

4 Hemen hemen bütün müfessirlere göre Allah'ın "gazab"ı (lafzî karşılığı "öfke"), insanın, Allah'ın rehberliğini bilerek reddetmek ve emirlerine aykırı davranmak suretiyle başına açtığı belalar ve felaketler ile eş anlamlıdır. Bazı müfessirler (mesela Zemahşerî), "nimet bahşettiklerinin yoluna..." pasajını şöyle anlamışlardır: "(Senin) gazab(ın)a uğramamış ve sapıklığa düşmemiş olanların (yoluna)". Diğer bazı müfessirler de (mesela Beğavî ve İbni Kesîr) bu yorumu -ki olumsuz tanımlamalar ihtiva etmektedir- uygun görmezler ve surenin son ayetini benim yukarıda çevirdiğim şekilde anlarlar. Doğru yoldan sapan iki toplum ve insan kategorisi konusunda ise bazı büyük İslam düşünürleri (mesela Gazâlî, yahut sonraki dönemlerde Muhammed Abduh) şu görüşü benimsemişlerdir: Allah'ın gazabına uğrayanlar -ki kendilerini O'nun rahmetinden yoksun bırakanlar demektir- olarak tanımlanan insanlar, Allah'ın mesajından tam haberdar olan, onu anlayan ama kabul etmeyenlerdir. "Sapkınlar" ise ya hakikatin hiç ulaşmadığı, ya da onu hakikat olarak kabul etmelerini

güçleştirecek kadar değişmiş ve bozulmuş olarak ulaştığı insanlardır (bkz. Abduh, Menâr I, 68 vd.).

Mustafa Çavdar Meali
Yani kendilerine nimet verdiklerinin yoluna. Gazaba uğramış ve sapıtmış olanların yoluna değil. 2/90, 5/77, 16/106, 4/69, 19/58, 43/59

Mustafa İslamoğlu Meali
Nimet verdiklerinin yoluna;[9] gazaba uğrayanların ve sapıtanların yoluna değil![10]

[9] Allah'ın nimet verdikleri Nisâ 69'da beyan edilir (Krş: 6:90). Allah Rasûlü'nün son sözü olan er-rafiku'l-a'lâ, Nisâ sûresinin 69. âyeti ışığında "yüce dostlar" arasına karışma temennisi olarak anlaşılmalıdır. Bu, Fâtiha'da talim edilen duanın vefatı sırasında Rasulullah'ın yüreğinde olduğuna delildir. [10] Âyetin konusu gazaba uğrayan ve sapıtanlar değil, onların gittiği yol. Dolayısıyla âyetin muhatabı geçip gitmiş olanlar değil, şimdi ve gelecekte gazaba uğrayan ve sapıtanların yolunu takip edecek herkestir. Kur'an "gazaba uğrayanlara" yahudileşen İsrâiloğullarını, "sapıtanlara" ise teslisçi Hıristiyanlığı örnek gösterir (2:90 ve 5:77). Bu Kur'anî tesbit Allah Rasûlü'nün dilinden de bize kadar gelmiştir (Tirmizî, Tefsir 2). Bu sonuncu âyetle birlikte Fâtiha'nın konusunu şu beş terimle özetleyebiliriz: Tevhid, âhiret, ubudiyyet, nübüvvet ve adâlet.

Ömer Nasuhi Bilmen Meali
6,7. Bizleri doğru yola hidâyet et, o kendilerine in'am etmiş olduğun zâtların yoluna ilet, gazaba uğramışların ve sapık bulunmuşların yoluna değil.

Suat Yıldırım Meali
Nimet ve lütfuna nail ettiklerinin yoluna ilet. Gazaba uğrayanların ve sapkınlarınkine değil. [4, 69]

Süleyman Ateş Meali
-ni'met verdiğin kimselerin yoluna. Kendilerine gazabedilmiş olanların ve sapmışların yoluna değil. (ya Rabbi)!

Süleyman Tevfik (1927)
O, kendilerine in'âm ve ihsân iylediklerinin yolıdır. Üzerlerine gazab olunanların ve dalâlete düşenlerin yolının gayridir.

Süleymaniye Vakfı Meali
Mutluluk verdiğin kimselerin yoluna. Gazaba uğramamış ve sapıtmamış olanların yoluna. (Amin) [*]

[*] "Kim Allah'a ve Elçisine boyun eğerse onlar, Allah'ın mutluluk (nimet) verdiği nebiler, doğru kişiler, bilginler ve iyilerle beraber olacaklardır. Onlar ne iyi arkadaştırlar!" (Nisa 4/69)

Şaban Piriş Meali
Gazaba uğrayanların ve sapanların değil..

Ümit Şimşek Meali
Kendilerine nimetler verdiğin kullarının yoluna ilet. Gazabına uğramış, yahut sapmış olanların yoluna değil.

Yaşar Nuri Öztürk Meali
Kendilerine nimet verdiklerinin, üzerlerine gazap dökülmemişlerin, karanlığa/şaşkınlığa saplanmamışların yoluna...

Eski Anadolu Türkçesi
yolı anlaruñ kim eylük eyledüñ anlaruñ üzerine ḳaḳınılmışlar degüller ya'nį cuḥūd degüller daḫı azmışlar degüller ya'nį naśrānįler degüller.

Satır Altı Meal (1534)
Ol kimseleriñ yolı ki onları fażl u iḥsānıñla ḳısmen nübüvvet, risālet, velāyet,ṣıddīḳıyyet, şehādet ve ṣalāḥiyyet, ḳabūl-i şerī‘at, ıṭla‘-ı esrār-ı ḥaḳīḳat ni‘metiyle mü-kerrem ḳıldıñ. Seniñ ġażabıñda küfre muṣırr olanlar, Yehūdīler gibi temerrüdlerisebebiyle ‘inād ve kibrlerine ve sā’ir cināyetleri işleyenleriñ üzerlerine ġażab vāki‘ ol-duġı gibi.

Bunyadov-Memmedeliyev
Ne’mət verdiyin kəslərin yoluna! Qəzəbə düçar olmuşların və (haqdan) azmışların (yoluna) yox!

M. Pickthall (English)
The path of those whom Thou hast favoured; Not (the path) of those who earn Thine anger nor of those who astray.

Yusuf Ali (English)
The way of those on whom Thou hast bestowed Thy Grace, those whose (portion) is not wrath(23), and who go not astray(24).

23 Note that the words relating to Grace are connected actively with Allah; those relating to Wrath are impersonal. In the one case Allah's Mercy encompasses us beyond our deserts. In the other case our own actions are responsible for the Wrath - the negative of Grace, Peace, or Harmony.

24 Are there two categories? - those who are in the darkness of Wrath and those who stray? The first are those who deliberately break Allah's law; the second those who stray out of carelessness or negligence. Both are responsible for their own acts or omissions. In opposition to both are the people who are in the light of Allah's Grace: for His Grace not only protects them from active wrong (if they will only submit their will to Him) but also from straying into paths of temptation or carelessness. The negative ghayr should be construed as applying not to the way, but as describing men protected from two dangers by Allah's Grace.